

Detta är en utskrift från från Göteborgs-Posten.

Publicerad 31 januari 2010

Nödvändigt att återföra fosfor via avloppsslam

Brytbar fosfor av hög kvalitet och med låg kadmiumhalt kommer att bli en bristvara. Därför behöver vi återföra fosfor från slammet till kretsloppet, skriver Ann Mattsson och Fredrik Davidsson, Gryaab AB.

Ett av riksdagens miljömål är att 60 procent av fosfor i avlopp ska återföras till odlad mark till år 2015, varav hälften till åkermark. Gryaab driver Ryaverket, ett av Sveriges största reningsverk. Vi ser det som vårt ansvar att bidra till att det nationella miljömålet uppfylls.

Det går inte att bryta fosfor till handelsgödsel utan att samtidigt bryta kadmium. Det innebär att ny kadmium förs in i kretsloppet. Så är det inte med slam. Sverige har råd att köpa världens bästa handelsgödsel med en kadmiumhalt på mindre än 10 mg per kilo fosfor. Men allt går inte att köpa för pengar. I framtiden kommer det inte gå att få tag i fosfor av så hög kvalitet. Merparten av den handelsgödsel som används för matproduktion i världen i dag innehåller mycket mer, 140 mg kadmium (att jämföra med Gryaabs slam, 32 mg) per kilo fosfor. Inom 60-150 år kommer det inte gå att få tag i brytbar fosfor med någon rimlig kvalitet alls. Vi behöver alltså återföra den fosfor som redan finns i kretsloppet!

Samtidigt som kadmiumhalten i handelsgödsel ökar, sjunker den i slam. Det beror på att kadmium håller på att fasas ut ur samhället och är förbjudet i nästan alla sammanhang. Då kommer det även mindre mängder till reningsverket.

Vi delar inte oron

Skribenterna Jarlov, Lindgren och Odén beskriver på GP Debatt (26/1) de hälsofarliga konsekvenser kadmium har. Vi kan bara hålla med, kadmium är en mycket farlig tungmetall. De uttrycker en oro att kadmiumhalterna i svensk åkermark kommer att öka om vi börjar sprida slam från Ryaverket. Vi delar inte den oron. I svensk åkermark finns 1 700 000 kg kadmium. Den mesta finns där naturligt. Det som tillkommit kommer bland annat från luftnedfall och från äldre tiders handelsgödsel då kadmiumhalterna var mycket högre än i dag. Den mängd som tillförts och tillförs från slam utgör en mycket liten del.

2009 certifierades Gryaabs slam enligt REVAQ, ett kvalitetssystem som bland annat Svenskt Vatten, LRF och representanter från livsmedelsindustrin tagit fram. De organisationer som är med i REVAQ är överens om att det slam som certifierats är tillräckligt bra för åkermark. Det är många år sedan något av Gryaabs slam spreds på åkermark. Därför vill vi nu börja i liten skala och långsamt bygga upp ett förtroende. De första åren kommer vi att avsätta 10 procent till gödsel. I höst kommer den första givan att hamna på åkermark. 2012 kommer vi att utvärdera hur det har fungerat innan vi beslutar om vi ska öka spridningen.

Vårt arbete har gett och ger resultat. Halterna av nästan alla farliga ämnen i slammet har minskat. När vi gick med i REVAQ åtog vi oss att arbeta ännu hårdare med att förbättra slammets kvalitet. Alla som använder vatten kan hjälpa till genom att inte spola ner eller hälla ut miljöfarliga ämnen i avloppet!

Ann Mattsson

avdelningschef Utveckling, Kvalitet, Miljö, Gryaab AB

Fredrik Davidsson

kvalitets- och miljöansvarig, Gryaab AB

Copyright © 1995 - 2009 Göteborgs-Posten